

รูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษใน
ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
A Model of Curriculum Management for
English Communicative Skill Development in
Buddalilabangkhan Educational Network Center 9 under
Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area
Office 2

—•••—
¹ธัญรติ เต็งมีศรี, ²มะลิวัลย์ โยธารักษ์, ³วันฉัตร ทิพย์มาศ,

⁴กษมา ศรีสุวรรณและ ⁵พระครูประโชติกิจจาภรณ์

¹Tanradee Tengmeesri, ²Maliwan Yotharak, ³Wanchat Thippamas

⁴Kasama Srisuwan, and ⁵Phrakhruprachotkichchaporn

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาเขตนครศรีธรรมราช, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat, Thailand.

¹Tanradeesritip326@gmail.com

Received May 10, 2020; Revised July 12, 2020; Accepted August 25, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนา

ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 10 คน สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 7 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารหลักสูตรโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จากการศึกษาดูการบริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารหลักสูตร การใช้หลักสูตรของสถานศึกษาต้องเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตร ตลอดจนการติดตามประเมินหลักสูตรทั้งก่อนใช้ ระหว่างใช้และหลังการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป 2) รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ดีจะส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียน เน้นการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชั้นเรียนให้มากที่สุด รวมถึงผู้เรียนมีความสุขในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน และผู้รับผิดชอบทางการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียนให้ครบทั้ง 4 ทักษะคือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน 3) การนำเสนอรูปแบบการศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหารที่มีความเหมาะสมนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้

คำสำคัญ : การบริหารหลักสูตร, การจัดการเรียนรู้, ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

Abstract

The objectives of this research included: 1) to study the state of curriculum management for English communicative skill development; 2) to study the model of curriculum management for English communicative skill development; 3) to present a

model of curriculum management for English communicative skill development in Buddalilabangkhan educational network center 9 under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Area Office 2. The methodology of this research was Qualitative Research. The qualitative data were collected by in-depth interviews of: 10 persons including school administrators and English teachers; 3 experts responsible for English learning section; and focus group discussions with 7 persons including school administrators and English teachers.

The results of the research found that: 1) The state of curriculum management in Buddalilabangkhan educational network center 9 under Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 2 in the overall found that school administrators have a very important role in curriculum management. The curriculum implementation of the school must begin with the course analysis as well as following up and evaluating the curriculum before, during and after using the course in order to bring the evaluation results to develop and improve the school curriculum. 2) Good classroom management style that have good effects on the learning atmosphere of students include: focusing on using English in most communication in the classroom; happiness of learners while they are in the class; learners-centered policy; and focusing on using all 4 skills in learning English namely listening , speaking , reading and writing. 3) The proposed model of curriculum management for English communicative skill development in Buddalilabangkhan educational network center 9 under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2, views from the focus group, it is an appropriate curriculum management model for administrators to develop English communication skills and to be used in school administration.

Keywords: Curriculum Management, Learning Management, English Communicative Skill

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2542 : 4) มิใช่พัฒนาเพียงด้านหนึ่งเดียวเมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นผู้ที่มีคุณภาพเป็นกำลังหลักในการพัฒนาชาติต่อไป ซึ่งตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดีงาม มีจิตสาธารณะและมีความสุข โดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักคณะกรรมการการแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560 : 63) เชื่อมโยงกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการโดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ มุ่งให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขมีภูมิคุ้มกันรู้เท่าทันสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช, 2551 : 5) จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช, 2551 : 5) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป้าหมายการจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องอาศัยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ร่วมอย่างหลากหลายและเกิดผลในการพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์

การจัดทำหลักสูตรถือเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยที่เป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะบรรลุผลตามที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรหรือไม่และมากน้อยเพียงใด จึงขึ้นอยู่กับศักยภาพในการบริหารของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างจริงจัง จึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องรับรู้เรื่องราวและมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรเป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 35)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ขั้นตอนการศึกษารูปแบบ และขั้นตอนการนำเสนอรูปแบบ

1. ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตร

เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1.2 ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ สามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่ รวมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเข้าไปศึกษาตลอดจนพิจารณาความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง

1.3 ขั้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนั้นจึงกำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์ วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over role)

1.4 สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลมุ่งหาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลเชิงพรรณนา มีประเด็นใน การสัมภาษณ์ที่ชัดเจน ใช้คำถามอย่างเปิดกว้างมีการเตรียมตัวก่อนทำการสัมภาษณ์โดยการหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สัมภาษณ์อย่างเพียงพอ และสร้างความสัมพันธ์ (Rapport) ผู้วิจัยแนะนำตัวตามบทบาทที่กำหนดโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความประทับใจ ไว้วางใจและกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลที่สัมภาษณ์ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัย ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ในกรณีของการศึกษาเพื่อเป็นการเติมเต็มข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูล ให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น การรวบรวมข้อมูลประกอบเพิ่มเติม รวบรวมข้อมูลทุกส่วนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการสัมภาษณ์ บันทึกเสียง ถ่ายรูป สมุดบันทึก และถอดความออกมาเรียบเรียงต่อไป

2. ขั้นตอนการศึกษารูปแบบ ผู้วิจัยขอหนังสือจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อ

พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ คุณสมบัติตรงตามความต้องการสามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่ รวมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเข้าไปศึกษาตลอดจนพิจารณาความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงกำหนดวัน เวลา สัมภาษณ์ วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over role) จากนั้นสัมภาษณ์รายบุคคล โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นในทัศนะของผู้ให้ข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวบรวมข้อมูลทุกส่วนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการสัมภาษณ์ บันทึกเสียง ถ่ายรูป สมุดบันทึก และถอดความออกมาเรียบเรียง

3. ขั้นตอนการนำเสนอจัดสนทนากลุ่มเสนอรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะมีกระบวนการ ดังนี้ คือ

3.1 ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มทราบพร้อมด้วยรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ

3.2 ดำเนินการประชุมกลุ่มสนทนาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ตามวัน เวลาและสถานที่กำหนด

3.3 บันทึกผลการประชุมกลุ่มตามความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อคือ การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตร การศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตร และการนำเสนอรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธิลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary investigation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($X = 3.64$, $S.D. = 0.39$) ยกเว้นด้านการปรับปรุงพัฒนา (Action) อยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.31$, $S.D. = 0.46$) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันตามสถานภาพประสบการณ์ในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญการประชุมหาข้อสรุปวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 วันที่ 26 มิถุนายน 2558 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 180 | Page ทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่แตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.97$, $S.D. = 0.23$) ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.46$, $S.D. = 0.34$) จำแนกตามประสบการณ์โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ สถานศึกษาขนาดกลาง ($X = 3.68$, $S.D. = 0.35$) ขนาดใหญ่พิเศษ ($X = 3.64$, $S.D. = 0.45$) ขนาดใหญ่ ($X = 3.64$, $S.D. = 0.4$) และขนาดเล็ก ($X = 3.58$, $S.D. = 0.27$) ตามลำดับ ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการหลักสูตร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นว่าควรกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและขยายผลการประชุม จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อระดมความคิดเห็นในการจัดทำหลักสูตร มีการสำรวจสภาพปัญหาของผู้เรียนอย่างจริงจัง ให้ผู้ที่มีความรอบรู้มาอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องและผู้

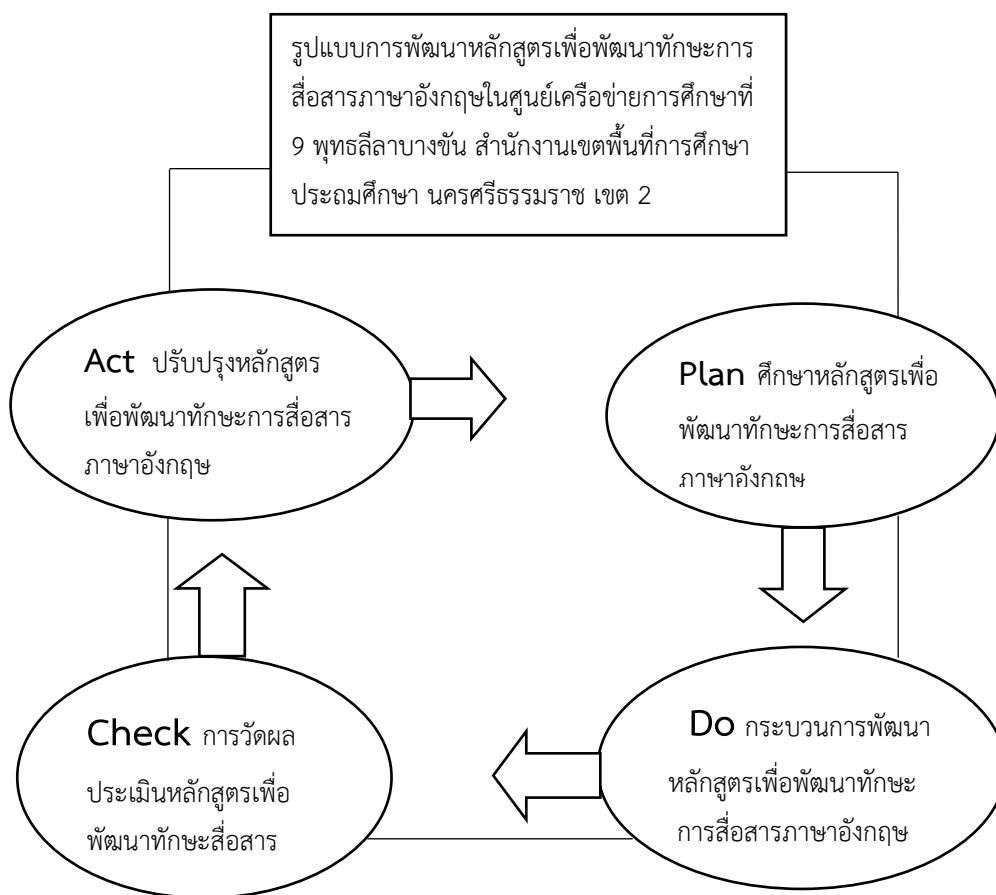
ที่มาให้ความรู้ควรเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญกับหลักสูตรต่อบุคลากร ควรมีการจัดตั้งศูนย์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรให้ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

2. การศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 การวิจัยพบว่าการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ดีเป็นความสามารถของ ผู้สอนที่ส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอน และ หมายความว่าความรวมถึง ผู้เรียนมีความสุขในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน และผู้รับผิดชอบทางการศึกษา ต้องพยายามจัดให้มีการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเน้นการใช้ ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชั้นเรียนให้มากที่สุด ทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการ พูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน มนุษย์สามารถรับรู้ภาษาได้โดยการสื่อสารและการ รับข้อมูลทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ (Comprehensible Input) การรับรู้ภาษาที่สองมี ลักษณะคล้ายการเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็กเล็กที่เริ่มรับรู้ภาษา โดยไม่จำเป็นต้องสอนรูปแบบ หรือหลักการใช้ภาษาโดยตรง แต่ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะความสามารถเป็นผู้ใช้ภาษาได้ เองอย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรับรู้ภาษา ดังนั้น ในชั้นเรียนภาษาจึง ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนเองและกับผู้สอน โดยใช้ ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสารให้มากที่สุดและมีเป้าหมายเพื่อทำกิจกรรมหรือภาระ งาน (Task) ให้สำเร็จจุล่ง วิธีการสอนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนี้ ได้แก่ การสอนภาษาแนว สื่อสาร (CLT) และการสอนภาษาที่เน้นภาระงาน (Task-Based Language Teaching: TBLT) และผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลางและเน้นการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชั้นเรียนให้มากที่สุด ทั้งนี้เป็น เพราะว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจะต้องเริ่มจากทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนตามลำดับ

3. การนำเสนอรูปแบบการศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นรูปแบบการ บริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหารเพื่อนำไปใช้ในการ บริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการ PDCA คือ กระบวนการศึกษาหลักสูตร

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการประเมินหลักสูตร และกระบวนการปรับปรุงหลักสูตร ดังแผนภาพ

**รูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ
ในศูนย์เครือข่ายพุทธลีลาบางชั้น อำเภอบางชั้น จังหวัดนครศรีธรรมราช**

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลวิจัยพบว่าการบริหารหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารหลักสูตรและวางแผนดำเนินการอย่างมีระบบ การใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องเข้าใจหลักสูตรและส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกัน กระตุ้นให้ครูทำแผนการสอน คู่มือครู สนับสนุนให้มีการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนเน้น กระบวนการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นคุณภาพความรู้ความสามารถที่มีต่อเด็กเป็นเป้าหมาย ระบบติดตามผลการปฏิบัติ ตรวจสอบและนำแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรคและมีการนำเอาภายในเพื่อปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงานให้ดีขึ้น โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ครูผู้สอนมีการประเมินผล ติดตามผลการใช้หลักสูตรและรายงานผลต่อผู้บริหารเป็นระยะ องค์ประกอบของหลักสูตรจะประกอบด้วย (1) จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของหลักสูตร (2) เนื้อหาวิชา (3) การนำหลักสูตรไปใช้ (4) การวัดผลและประเมินผล ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ครูสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะว่าหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเหมือนเข็มทิศชี้แนวทางของการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษานั้นๆ การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้ ต้องเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรเตรียมความพร้อมส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน ตลอดจนการติดตามประเมินหลักสูตรทั้งก่อนใช้ ระหว่างใช้และหลังการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองทิพย์ มนตรี, รัชดา ธรรมเจริญและรุจิราพรพรณ คงช่วย (2556 :บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ของงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษาและรวบรวม

2. การศึกษารูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธิลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผลวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ดีเป็นความสามารถของผู้สอนที่ส่งผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียนการสอนและหมายความว่า ผู้เรียนมีความสุขในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน มนุษย์สามารถรับรู้ภาษาได้โดยการสื่อสารและการรับข้อมูลทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ (Comprehensible Input) การรับรู้ภาษาที่สองมีลักษณะคล้ายการเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็กเล็กที่เริ่มรับรู้ภาษา โดยไม่จำเป็นต้องสอนรูปแบบหรือหลักการใช้ภาษาโดยตรง แต่ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะความสามารถเป็นผู้ใช้ภาษาได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรับรู้ภาษา ดังนั้น ในชั้นเรียนภาษาจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนเองและกับผู้สอน โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสารให้มากที่สุด และมีเป้าหมายเพื่อทำกิจกรรมหรือภาระงาน (Task) ให้สำเร็จจุลวง วิธีการสอนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนี้ได้แก่ การสอนภาษาแนวสื่อสาร (CLT) และการสอนภาษาที่เน้นภาระงาน (Task-Based Language Teaching: TBLT) และผู้รับผิดชอบทางการศึกษาต้องพยายามจัดให้มีการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเน้นการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชั้นเรียนให้มากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจะต้องเริ่มจากทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ ฐานะกองและนิธิดา อติภทรนันท์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษและความรู้ด้านไวยากรณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ด้านไวยากรณ์ของนักศึกษา ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษพัฒนา (001112) ปีการศึกษา 2557 จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการ

สอนโดยใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จำนวน 7 แผน แบบประเมินความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษและแบบวัดความรู้ด้านไวยากรณ์ซึ่งวัดความสามารถของนักศึกษาทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ ผลวิจัยพบว่า 1) หลังการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร นักศึกษามีความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับดี 2) หลังการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร นักศึกษามีความรู้ทางด้านไวยากรณ์เพิ่มขึ้น

3. การนำเสนอรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธสีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 การวิจัยพบว่า เป็นรูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหารเพื่อนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการ PDCA คือ กระบวนการศึกษาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการประเมินหลักสูตร และกระบวนการปรับปรุงหลักสูตร ทั้งนี้เป็นเพราะการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมุ่งเน้นส่งเสริมการจัด การเรียนการสอนแนวสื่อสาร (Communicative Approach) และเป้าหมายสูงสุดของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นเพียงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาไวยากรณ์ ที่มุ่งเน้นเพียงการท่องจำคำศัพท์ และโครงสร้างภาษา แต่ผู้เรียนไม่สามารถพูดสื่อสารได้ ให้เป็นชั้นเรียนภาษาอังกฤษที่มีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนภาษาแนวสื่อสาร มีกิจกรรมเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อสาร (Communicative Activities) ตามความสนใจของผู้เรียน เป็นหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Curriculum) การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นภาระงาน (Task-Based Instruction) ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะการคิด การแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ต่อยอดความรู้เดิม ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมและสิ่งใหม่นับเป็นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบ Active Learning และยังเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาเชิง Productive Learning ซึ่งสอดคล้องกับความจำเป็นทางสังคมที่ผู้เรียนควรได้รับการเตรียมพร้อมทักษะด้านต่างๆ เพื่อสามารถดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของภุชญา คิตติ (2552 :บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการ

ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ หนึ่ง สภาพแวดล้อม สองปัจจัยเบื้องต้นของการเรียนรู้ สามกระบวนการเรียนรู้ และสี่ผลการผลิต ของการเรียนรู้ 2) รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประกอบด้วย หนึ่งเป้าหมายของการประเมิน สองสิ่งที่มุ่งประเมิน สามวิธีการประเมิน และสี่วิธีการตัดสิน 3) จากการประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบของการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า 1. ครูมีพัฒนาการของการจัดการเรียนการสอนครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยภาพรวมครูมีทัศนคติที่ดี 2.การประเมินผลการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยอมรับว่าการประเมินผลที่ มีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้ทั้งทางด้านการปฏิบัติและด้านงบประมาณ และ 4.ผลการ ประเมินมีความถูกต้อง

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 พุทธลีลาบางชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการบริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้คณะกรรมการ สถานศึกษาเข้าร่วมประชุมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและขยายผลการประชุม จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อระดมความคิดเห็นในการจัดทำหลักสูตร มีการสำรวจสภาพปัญหา ของผู้เรียนอย่างจริงจัง ให้ผู้ที่มีความรอบรู้มาอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนอย่าง สม่าเสมอและต่อเนื่องและผู้ที่มาให้ความรู้ควรเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างความตระหนักและ ให้ความสำคัญกับหลักสูตรต่อบุคลากร ควรมีการจัดตั้งศูนย์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรให้ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องทราบ

ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำหลักสูตรใน กลุ่มสาระที่ตนเองรับผิดชอบให้เรียบร้อย แล้วนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหาร จะต้องติดตามการใช้หลักสูตรของครูในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามนโยบายของการ

จัดการศึกษา นอกจากนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารหลักสูตรและวางแผนดำเนินการอย่างมีระบบ การใช้หลักสูตรของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียนแต่ละกลุ่มครูผู้สอนมีการประเมินผล ติดตามผลการใช้หลักสูตร และรายงานผลต่อผู้บริหารเป็นระยะ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542), *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก,
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 12 (2560-2564)* กรุงเทพฯ :สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวทางการพัฒนาการพัฒนาการ วัดและการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติ, ฉบับปรับปรุง (2552-2559)*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- เกรียงศักดิ์ ฐานะกองและนิธิดา อติภัทรนันท์. (2555), *การใช้กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษและความรู้ด้านไวยากรณ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.
- ทองทิพย์ มนตรี,รัชดา ธรรมเจริญและรุจิราพรณ คงช่วย. (2556) *การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่*

